

Stilladsering Før-under-efter		
<p>Børn der skal i gang med at tilegne sig det danske sprog, eller som har et lille ordforråd på dansk, har stort behov for at få et sprogligt stillads så de har en forforståelse for det der arbejdes med. En systematik med fokus på Før – Under – Efter, kan være med til at understøtte denne stilladsering</p>		
<p>Læreplanstema Hvilket læreplanstema relaterer aktiviteten til</p>	<p>Natur og naturfænomener Sprog og kommunikation</p>	
<p>Læringsmål Læringsmål for aktiviteten</p>	<p>At børnene får kendskab til frøers udvikling fra æg til haletudse og frø. At børnene herigennem får et begyndende kendskab til dyrs udvikling.</p>	
<p>Sproglige mål Sproglige læringsmål for aktiviteten</p>	<p>At børnene lærer nye ord omhandlende søen og livet i søen.</p>	
<p>Fokusord Belyses med konkrete og billeder mm</p>	<p>Haletudser, Frøer, Tudser, Frøæg, Fiskenet, Sø, Fange, Fiske, Først, Så, Bagefter, Sidst</p>	
<p>Deltagere Hvilken gruppe deltager</p>	<p>Børnehavegruppe:</p>	
<p>Evaluering Hvordan og hvornår evalueres</p>		
<p>FØR Aktiviteter der giver forforståelse og aktiverer fælles viden og erfaringer</p>	<p>UNDER Handlingerne/aktiviteterne</p>	<p>EFTER Aktiviteter til efterbearbejdning og konsolidering af erfaringer</p>

FØR-UNDER-EFTER

<ul style="list-style-type: none"> • Se denne lille søde film på Ipad om haletudsens udvikling: https://filmcentralen.dk/alle/film/kvaek • Vis billeder af frøæg, haletudser og frøer og tal om udviklingen (brug billeder af fokusord og se info om haletudser). <p>Samtalespørgsmål: Kender børnene andre dyr, der har været i et æg? Hvad med børnene selv, hvordan blev de født? Kom de ud af et æg? Kender børnene nogle dyr, der føder levende unger?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Syng sange om frøer og haletudser: "Bim bam busse, jeg er en haletudse" "Mmbah, sagde en lille grøn frø" (Se sangark om frøer) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tag på tur til et vandhul eller en sø i nærheden af børnehaven. <p>Medbring: Fiskenet / vandketcher, en dunk til søvand, marmeladeglas til æg eller haletudser. Ipad eller kamera til at tage billeder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved Søen: Fisk efter æg eller haletudser. De vil ofte ligge et sted, hvor vandet er lavt f.eks. en skråning i vandkanten, som solen kan bage på. • Læg (hurtigt) ca. 10 æg eller haletudser i et syltetøjsglas, som du har fyldt med vand fra søen. • Studér dem sammen, tal f.eks. om: Hvordan ser de ud? Hvad ligner de? Mærk forsigtigt på dem, hvordan føles de? • Hvis I vil have dem med hjem, så find et par vandplanter og læg dem i syltetøjsglasset. Husk at tage ekstra vand med hjem fra søen i dunken og nogle sten eller bark til at pynte akvariet med. • Tilbage i børnehaven: Indret et akvarium eller et stort glas med plads. Stil glasset lyst, men ikke i direkte sol. <p><i>Inspiration fra skoven i skolen.dk</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se billederne fra turen på ipad eller print dem gerne ud. Kig også på billederne af fokusordene. Tal sammen om, hvad I har oplevet. Brug billederne til at understøtte fortællingerne. Støt alle børn i, at blive sprogligt aktive. Hold udvig og lyt efter alles bidrag! • Lad børnene lægge billederne op i rækkefølge på legepladsen. Først gjorde vi.. Og så... Bagefter.. Til sidst... • Hvis I har taget haletudser med hjem: Kig til dem hver dag. Fodr dem med fiskefoder. Se og tal om hvad der sker med deres udvikling hver dag. <p>Efter et par uger vil de begynde at få ben. De skal nu kunne komme op og ånde. I kan lægge et stykke bark eller en sten, så kan de klatre op på det.</p> <p>Husk at frøer og tudser er fredede. Når haletudserne er blevet til små frøer, skal de sættes ud i samme sø eller vandhul som de kom fra.</p>
---	---	--

Pixabay

Haletudser

Pixabay

Frøæg

Pixabay

Fange haletudser

Pixabay

Fisker med fiskenet

Pixabay

Frø, tudser

Pixabay

Sø

skoveniskolen.dk

Fra æg til tudse

Sangark

Bim, bam, busse

Forfatter: Jannik Hastrup - Komponist:
Hans Henrik Ley

Bim barn busse, jeg er en haletudse.

Det eneste jeg drømmer om,
det er at blive smuk og skøn
og undgå storkens spidse næb
og også undgå slid og slæb.

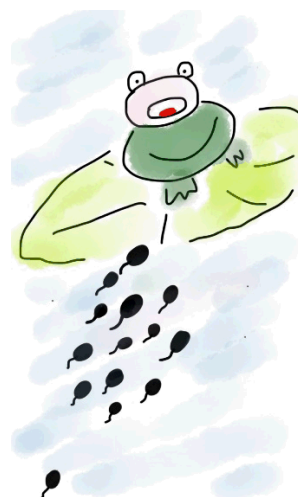
Bim barn busse, jeg er en haletudse.

Bim barn busse, jeg er en haletudse.

Jeg boltrer mig i andemad,
så jeg kan sagtens være glad.

Selvom vandet det er vådt,
så svømmer jeg dog ganske godt.

Bim barn busse, jeg er en haletudse

Mmbah! sagde en lille grøn frø en dag

(Tekst og musik: ukendt)

Mmbah! sagde en lille grøn frø en dag
Mmbah! sagde en lille grøn frø
Mmbah! sagde en lille grøn frø en dag,
mens den blinkede med øjnene og sagde

Mmbah! Mmbah! Mm bah! bah!
Mmbah! Mmbah! Mm bah! bah!

Info om frøer og deres udvikling

Om vinteren ligger frøerne i dvale i skoven eller på bunden af en sø. Tidligt på foråret vågner frøer fra deres dvale fordi solen luner. De bevæger sig hurtigt ned til den nærmeste sø - for nu skal de parre sig. Hannerne kvækker for at tiltrække hunnerne. Du kan tydeligt høre deres kvaaaarrrrk kvaaaarrrk, hvis du går ned til en sø eller en dam om foråret.

Parring

Når vandet har den rette temperatur, begynder hunnerne at lægge deres æg. Nu gælder det for hannerne om at kravle op på ryggen af en hun og gyde sæd ud over æggene, så de bliver befrugtede. Der kan godt opstå slagsmål mellem hannerne.

Æg

Efter at æggene er blevet befrugtet, synker de ned på bunden. Rundt om æggene dannes en geleagtig masse. Den gør at æggene kan flyde op i vandoverfladen, hvor solen varmer. For varme skal der til, hvis de små æg skal udvikles.

Haletudser

Efter nogle uger klækkes æggene inde i geleklumperne. Du kan se de bittesmå haletudser som sorte streger derinde. De små haletudser svømmer først ud af geleklumpen, når de har fået mund, gæller og halefinner.

Små frøer

Efter endnu flere uger begynder der at vokse bagben ud på haletudsen. Den får også lunger, og må op til overfladen for at ånde. Så begynder forbenene at vokse frem, og halen bliver mindre og mindre. Og så er den lille frø snart parat til at gå på land og fange insekter.

En fantastisk forvandling

Det er en fantastisk forvandling. Først fra det lille æg, der kun består af få celler, til en spillevende haletudse. Og derpå

forvandlingen fra den fiskelignende haletudse til en lille frø eller tudse med arme og ben. Samtidig forvandler haletudsen sig fra at ånde med gæller til at ånde med lunger. Fra at spise planter til at spise kød. Og fra at svømme til at hoppe. Hele denne forvandling tager cirka 70 dage ude i naturen.

Pas på de små frøer

Hvis du henter nogle frø-æg i et syltetøjsglas, kan du følge den lille haletudses udvikling. Frøer er fredede i Danmark, men du må gerne holde haletudser i et akvarium, hvis du passer godt på dem. Og husk at sætte frøerne ud igen, dér hvor du fangede dem.

Inspireret af skoven-i-skolen.dk